



## ועדת הבדיקה הגיעה לממצאים בדבר אי חוקיות הכיבוש הישראלי לפי המשפט הבינלאומי

### הוועדה קוראת לעצרת הכללית של האו"ם לבקש מבית הדין הבינלאומי לצדק חוות דעת דחופה באשר להשלכות המשפטיות של מעשים אלה

ניו יורק (20 באוקטובר, 2022) – ישנו יסוד סביר להגיע למסקנות בדבר אי חוקיות הכיבוש הישראלי של שטחים פלסטינים על פי המשפט הבינלאומי, בשל היותו קבוע ובשל מדיניות הסיפוח בפועל של ממשלת ישראל. כך על פי הדו"ח הראשון לעצרת הכללית, שפורסם היום על ידי [ועדת הבדיקה](#) הבינלאומית העצמאית בנושא השטחים הפלסטינים הכבושים, כולל ירושלים המזרחית, וישראל.

בהדגישה כי על פי המשפט הבינלאומי ההומניטרי כיבוש שטח בזמן מלחמה הינו מצב זמני, שאינו שולל מהכוח הכבוש את מעמדו המדינתי ואת ריבונותו, הוועדה בת שלושה חברים קראה לעצרת הכללית לבקש חוות דעת מייעצת דחופה מבית הדין הבינלאומי לצדק, באשר להשלכות המשפטיות של סירובה המתמשך של ישראל לסיים את כיבושה בשטחים הפלסטינים הכבושים.

"הצהרות מן העת האחרונה של המזכיר הכללי ושל מדינות רבות, הצביעו בבירור שכל ניסיון חד צדדי של סיפוח של שטח מדינה אחת בידי מדינה אחרת, מהווה הפרה של המשפט הבינלאומי והינו בטל ומבוטל; 143 מדינות חברות הכוללות את ישראל הצביעו בשבוע שעבר בעד החלטת העצרת הכללית המאשרת זאת", מסרה נאווי פילאי יו"ר הוועדה. "אם לא ייושם אוניברסליות, באופן שיכלול גם את המצב בשטחים הפלסטינים הכבושים, עקרון יסוד זה של מגילת האומות המאוחדות יהפוך לחסר משמעות", היא הוסיפה.

בהגיעה לממצאיה, הוועדה סקרה את קווי המדיניות והפעולות שמנהיגות ממשלות ישראל כדי לתחזק את הכיבוש ולספח חלקים מהשטחים הפלסטינים הכבושים. סקירת הוועדה התבססה על ראיונות עם מומחים ובעלי עניין, וחומרים שהתקבלו בעקבות קול קורא להגשות שיצא ב-22 בספטמבר 2021.

הדו"ח בן ה-28 עמודים, מתמקד בקיום וקידום מפעל ההתנחלויות, ובכלל זה הצהרות של גורמים רשמיים ישראליים המצביעות על הכוונה לשמור על שליטה קבועה על הקרקע תוך כדי הפרה של הדין הבינלאומי. הוועדה הגיעה למסקנה כי על ידי המשך כיבוש השטח בכוח, ישראל נוטלת אחריות בינלאומית ונושאת באחריות להפרות של זכויות הפלסטינים כיחידים וכעם.

"בכך שהקימו או סייעו להקמת התנחלויות תוך התעלמות מהוראות המשפט הבינלאומי, וביצעו העברה במישרין או בעקיפין של אזרחים ישראלים אליהן, ממשלות עוקבות של ישראל קבעו עובדות בשטח כדי להבטיח שליטה ישראלית קבועה בגדה המערבית", אמרה גב' פילאי.

בחיבור הדו"ח שלה, סקרה הוועדה את ההפקעה והניצול של קרקעות ומשאבי טבע בידי ישראל, ואת מדיניות התכנון המגביל של ישראל בגדה המערבית, וציינה כי לעתים קרובות קרקע מוחרמת למטרות צבאיות אך משמשת לאחר מכן לבניית התנחלויות. הוועדה בחנה הצהרות של גורמים ישראליים רשמיים, המצביעים על כך שבנייה פלסטינית נתפסת כמכשול להתנחלויות ישראליות, המחייב פעולות כגון החרמה, הריסות ועקירה. הוועדה גם הבחינה בתהליכים דומים בירושלים המזרחית, שבהם משטר התכנון המגביל, שהוזה מכשול בפני דיור, תשתיות ותנאי מחייה נאותים, תרמו לצמצום המרחב הפלסטינים.

הדו"ח מצביע גם על קווי המדיניות של ממשלות ישראל שהיה להם השפעה משמעותית ורבת פנים על כל תחומי החיים של הפלסטינים, לרבות נגישות למים נקיים ובמחיר סביר, דבר שהשליך על כל המגזר החקלאי הפלסטיני, ומגביל את ההזדמנויות לפרנסה ומשפיע במיוחד על נשים.

"יש כל כך הרבה פגיעה שקטה וטראומה פסיכולוגית שאולי לא ניכרים מיד, כתוצאה משחיקת הזכויות הכלכליות, החברתיות והתרבותיות. לתהליכים אלו השלכות קשות קצרות וארוכות טווח ויש לטפל בהם בדחיפות", אמר חבר הוועדה מילון קותארי.

הוועדה הקדישה חלק ניכר מהדו"ח שלה לבחינת השלכות של מדיניות הכיבוש והסיפוח בפועל של ישראל על זכויות האדם של פלסטינים, וציינה את הסביבה הכופה שנועדה לאלץ פלסטינים לעזוב את בתיהם ולשנות את ההרכב הדמוגרפי של אזורים מסוימים. לשם כך, הוועדה בחנה את ההריסה של בתים והרס רכוש, שימוש מופרז בכוח על ידי כוחות הביטחון, כליאה המונית, אלימות מתנחלים, הגבלות תנועה, והגבלות על גישה לפרנסה, צרכים בסיסיים, שירותים וסיוע הומניטרי.

הוועדה הדגישה כי סביבה כופה מתמשכת זו, הובילה לפרגמנטציה של החברה הפלסטינית והבטיחה כי הפלסטינים לא יוכלו בין היתר לממש את זכותם להגדרה עצמית. הוועדה גם ציינה את ההשפעה המזיקה ביותר של המצור האווירי, היבשתי והימי על עזה על זכויות האדם של פלסטינים.

הדו"ח מתאר השפעה מזיקה במיוחד על ילדים, שחווים נוכחות צבאית מתמדת, מעצרים ושהייה במעצר, התקפות תכופות ומעשי אלימות, הגבלות על תנועה והריסת בתים, תשתיות ורכוש. הוועדה הדגישה כי להשפעות המצטברות של פרקטיקות הכיבוש, לרבות הגבלות על תנועה, הייתה השפעה מפלה נרחבת על נשים פלסטיניות, וציינה כי הן חוות אלימות על בסיס מגדרי במהלך פעילותן היומיומית.

בסיכומו של הדו"ח, נאמר כי חלק מהמדיניות והפעולות של ממשלות ישראל המובילות לכיבוש קבוע ולסיפוח בפועל עשויות להוות מרכיבים של פשעים על פי המשפט הפלילי הבינלאומי, לרבות פשע המלחמה של העברת חלקים מאוכלוסיית האזרחית במישירין או בעקיפין לשטח כבוש, והפשע נגד האנושות של גירוש או העברה בכפייה.

"הפעולות של ממשלות ישראל שנסקרו בדו"ח שלנו מהוות משטר כיבוש וסיפוח בלתי חוקי שחובה להתייחס אליו", אמר חבר הוועדה כריס סידוטי. "המערכת הבינלאומית ומדינות בפני עצמן חייבות לפעול ולקיים את התחייבויותיהן על פי המשפט הבינלאומי. זה חייב להתחיל במושב זה של העצרת הכללית עם הפנייה לבית הדין הבינלאומי לצדק", הוסיף.

[סוף]

## רקע

מועצת זכויות האדם של האו"ם הסמיכה את הוועדה ב-27 במאי 2021 "לחקור את כל ההפרות לכאורה של המשפט הבינלאומי ההומניטרי וכל ההפרות לכאורה של דיני זכויות האדם הבינלאומיים בשטחים הפלסטינים הכבושים, כולל מזרח ירושלים, ובישראל, עד ולאחר ה-13 באפריל 2021". ביולי 2021, הודיע נשיא מועצת זכויות האדם על מינוים של נואנתם פילאי (דרום אפריקה), מילון קוטארי (הודו) וכריסטופר סידוטי (אוסטרליה) לכהן כשלושת חברי הוועדה וציין כי גב' פילאי תכהן כיו"ר. החלטה A/HRC/RES/S-30/1 ביקשה עוד מוועדת החקירה "לחקור את כל סיבות השורש של מתחים חוזרים, חוסר יציבות והתארכות הסכסוך, לרבות אפליה ודיכוי שיטתיים על בסיס זהות לאומית, אתנית, גזעית או דתית". ועדת הבדיקה קיבלה מנדט לדווח למועצת זכויות האדם ולעצרת הכללית מדי שנה מיוני 2022 וספטמבר 2022, בהתאמה.

חברי הוועדה יציגו את הדו"ח בפני העצרת הכללית ב-27 באוקטובר.

הדו"ח המלא בשש שפות ומידע נוסף אודות עבודת ועדת הבדיקה העצמאית של האו"ם בנושא השטחים הפלסטינים הכבושים כולל ירושלים המזרחית, וישראל:

<https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/co-israel/index>

למידע נוסף ופניות תקשורת:

Rolando Gómez, HRC Media Officer, at [rolando.gomez@un.org](mailto:rolando.gomez@un.org), Matthew Brown, HRC Public Information Officer, at [matthew.brown@un.org](mailto:matthew.brown@un.org), or Pascal Sim, HRC Public Information Officer, at [simp@un.org](mailto:simp@un.org)

\*\*\*